

大学缅语专业教材

缅语综合教程

第二册

曲永恩 尹骋翔 郭联美 编

尹湘玲 修订

中国人民解放军外国语学院
一九九六年三月

综合编语

第二册 (下)

မာတိကာ

(၃) ကုလားအုပ်တရား	1
(၄) ပွဲစား	14
(၅) စဉ်းလဲသူနှင့်ပြောဆိုမတ်သူ	26
(၆) အချိန်နှိုက်လုံ့လစိုက်	44
(၇) မြန်မာပြည်ရာသီဥတု	58
(၈၄) ဗမာလူမျိုးတို့ ရွှေလေ့ထုံးစံ (၁)	76
(၈၅) ဗမာလူမျိုးတို့ ရွှေလေ့ထုံးစံ (၂)	90
(၈၆) ရန်ကုန်မြို့ အကြောင်း	104
(၈၇) အသံထက်မြန်တဲ့လေယာဉ်ပျံတွေ	118

1995年9月

သင်ခန်းစာ (၉)

ကုလားအုပ်တရား

သဲကန္တာရခရိုင်တစ်ခုမှာကုန်သည်တစ်စုဟာကုလားအုပ်ပျောက်
လို့ရှာဖွေနေတဲ့အခါ၊ခရိုင်သည်ပညာရှိတစ်ဦးကိုတွေ့တယ်။

ကုန်သည်ကြီးကျွန်တော်တို့ကုလားအုပ်တစ်ကောင်ပျောက်သွား
တယ်၊ခင်ဗျားတွေ့သလား။

ပညာရှိ။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ကုလားအုပ်ဟာညာတယ်မျက်လုံး
ကန်းပြီးဝယ်ဘက်ခြေထောက်ကျိုးနေသလား။

ကုန်သည်လတ်။ဟုတ်ကဲ့၊ညာဘက်မျက်လုံးကန်းပြီးဝယ်ဘက်ခြေ
ထောက်ကျိုးနေပါတယ်။

ပညာရှိ။ ရှေ့တွေးတစ်ချောင်းကျိုးနေသလား။

ကုန်သည်ငယ်။ ဟုတ်ကဲ့၊ရှေ့သွေးတစ်ချောင်းကျိုးနေပါတယ်။

ပညာရှိ။ ငုံ့တစ်ဖက်၊ပျားရည်တစ်ဖက်ဝန်တင်ထားတယ်၊ဟုတ်
လား။

ကုန်သည်ကြီး။ ဟုတ်ပါတယ်၊ ငုံ့တစ်ဖက်၊ပျားရည်တစ်ဖက်ဝန်တင်ထား
ပါတယ်။

(အဲဒီတော့ကုန်သည်တို့ဟာသူ့ထက်ငါအရင်စလိုပညာရှိ
ကိုမေးတယ်)

ကုန်သည်အားလုံး။ကုလားအုပ်ကိုက်ဗျားဘယ်မှာတွေ့ခဲ့သလဲ။

ပညာရှိ။ ကျွန်တော်မတွေ့ပါဘူး။

ကုန်သည်လတ်။ (စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့) ခင်ဗျားဟာကျွန်တော်တို့ကုလား

အုပ်ကိုမြင်လို့ သာသနာ့ အကြောင်းကိုအခုလောက်ပြော
နိုင်တယ်။ ကုလားအုပ်ပေါ်ထားတဲ့ငွေနှံကျောက်မျက်
ရတနာတွေကိုခင်ဗျားယူမှာပဲ။

ပညာရှိ။ ငွေနှံကျောက်မျက်ရတနာတွေကိုယူလို့ မဆိုထားနဲ့၊
ကုလားအုပ်ကိုတောင်မတွေ့ရဘူး။
(ကုန်သည်တို့ လည်းပညာရှိရဲကောင်းကိုမယုံလို့ သူ့
ကိုတရားသူကြီးတစ်ဦးဆီပေါ်ခေါ်ခေါ်ခေါ်ခေါ်ခေါ်သွားတယ်။)

တရားသူကြီး။ ကုလားအုပ်ကိုမငွေ့ဘဲနဲ့ညာဘက်မျက်လုံးကန်း
တာကိုခင်ဗျားဘယ်လိုသိသလဲ။

ပညာရှိ။ ဗယ်ဘက်က မြက်တွေကိုသာစားတာကိုတွေ့ရလို့ ညာ
ဘက်မျက်လုံးကန်းတာကိုလိမ့်တယ်။

တရားသူကြီး။ ဗယ်ဘက်ခြေထောက်ကျိုးတာကိုဘယ်လိုသိသလဲ။

ပညာရှိ။ ဗယ်ဘက်ခြေတစ်ချောင်းရဲ့ခြေရာဟာတခြားခြေရာ
တွေထက်တိမ်တာကိုတွေ့ရလို့ သိပါတယ်။

တရားသူကြီး။ ရှေ့သွားတစ်ချောင်းကျိုးတာကိုကောခင်ဗျား
ဘယ်လိုသိသလဲ။

ပညာရှိ။ ကုလားအုပ်စားတဲ့မြက်တွေရဲ့အလယ်မှာ မြက်နည်းနည်း
ကျန်နေတာကိုတွေ့ရလို့ လိမ့်တယ်။

ကုန်သည်ငယ်။ (ပြတ်ပြီး) ဂျုံတစ်ဖက်၊ ပျားညောင်တစ်ဖက်စန့်တင်ထား
တာကိုခင်ဗျားဘယ်လိုသိသလဲ။

ပညာရှိ။ လမ်းဘယ်လမ်းမှာ ဂျုံတစ်ဖက်၊ ပျားညောင်တစ်ဖက်စန့်တင်ထား
တာကိုခင်ဗျားဘယ်လိုသိသလဲ။

တွေ့စိုင်းအုံနေတာကိုမြင်ရလို့ သိပါတယ်။ အဲဒီအပြင်ကုလား
အုပ်ခြေရာရဲ့အနီးမှာလူခြေရာမတွေ့ရလို့ ပျောက်နေတဲ့
ကုလားအုပ်ပဲလို့ သိပါတယ်။

တရားသူကြီး၊ စင်များဟာပညာရှိပဲ။ ရိုးသားတယ်လို့လည်းကျွန်ုပ်
ယုံကြည်တယ်။ အို-ကုန်သည်တို့၊ ဒီပညာရှိကိုတောင်း
မန်ကြ။ ပျောက်တဲ့ကုလား အုပ်ကိုလည်းသွားရှာဈေးချေ။

ဝေါဟာရများ

ကုလားအုပ်(读 ကလအုပ်)	(名) 骆驼
တရား	(名) 法理; 法律; 规律 (动) 合理; 公正
သဲကန္တာရ	(名) 沙漠
သဲ	(名) 沙子
ခရီး	(名) 旅程; 旅途; 行程
ကုန်သည်	(名) 商人
စု	(量) 群; 伙 (动) 收集; 储蓄(钱)
ပျောက်	(动) 丢失
ဧည့်သည်	(名) 客, 旅行者
ပညာရှိ(读ပင်ညာရှိ)	(名) 学者

ကြီး	(形) 大的
လတ်	(形) 中等的
ငယ်	(形) 小的
မျက်လုံး	(形) 眼球
ကန်း	(动) 瞎，盲
ကျိုး	(动) 断
ကျွဲ	(名) 麦子
ယုး	(名) 蜜蜂
ယုးရည်	(名) 蜂蜜
ဝန်တင်	(动) 驮
အရင်စလို	(副) 着急地，急忙地
စိတ်ဆိုး	(动) 生气，发怒
တင်	(动) 放在...上面，载

ကုလားအုပ်ပေါ်ထားတဲ့ = ကုလားအုပ်ပေါ်၍ နင်ထား

ထဲ့ . . .

骆驼驮的...

ကျော့ကပ်မျက်	(名) 经济
ရာဇာ	(名) 宝，宝物
ယုံကြည်	(动) 相信
တရားသူကြီး	(名) 法官
ခေါ်	(动) 叫，呼唤；称呼
ခေါ်စေခေါ်	(动) 带领；带引

မြက်	(名) 草
ခြေရာ	(名) 脚印
တိမ်	(形) 浅
အလယ်	(名) 中间
ပျဉ်း	(名) 麦粒
ဝိုင်းအုံ	(动) 聚集
ရိုးသား	(形) 老实
တောင်းပန်	(动) 道歉；请求

သဒ္ဒါ

一、ပြီး (连词)

在前面已经学过ပြီး

- 1、表示“之后”“后”的意思；
- 2、用来连接两个动词，表示两个动作连续发生。

၁။ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ပြီးစားကျက်မယ်။

၂။ သူထိုင်ပြီးစားဖတ်တယ်။

၃။ တယ်လီဖုန်းဆက်ပြီးချိန်းဆိုတယ်။

ပြီး在本课中的用法是用来连接两个并列句子，如：

၁။ညာဘက်ကျက်လုံးကန်းပြီးဝယ်ဘက်ခြေထောက်ကျိုးနေပါတယ်။

၂။မဲဘော်တင်ဟာဝပြီးအားရှိတယ်။

၃။တရုတ်ပြည်ဟာနယ်မြေကျယ်ဝန်းပြီးလူဦးရေများ
ပြားတယ်။

在上面三个例子中，ပြီး 取代了第一分句的ဝယ်并连接
两个分句。

这种句子译成汉语时要灵活掌握，两个分句可用逗号、句号，
也可用“而”连接，必须根据具体情况翻译。

二、副词的构成（二）

把主谓结构的词组中单音节谓语重复，再在后面加上一个နဲ
构成副词。

如：

စိတ်ဆိုး 生气

စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ 生气地

အသံကျယ် 声音大

အသံကျယ်ကျယ်နဲ 大声地

ဓားပါ 价钱便宜

ဓားပါပါနဲ 便宜地

三、လိုသာ（连词）

လို 表示因果关系的连词，“因为…所以”之意

သာ 助词，“只”

လိုသာ “只因……（才）” “正因为……”

၁။ခင်ဗျားဟာကျွန်တော်တို့ကုလားအုပ်ကိုမြင်လိုသာသူ့အ
ကြောင်းကိုအခုလေးကလေးပြောနိုင်တယ်။

正因为你见到我们的骆驼，所以才能把它的情况说到这种程度。

၂။ ကျွန်တော်နေမကောင်းလို့ သာစကအနားယူရတယ်။

因为我身体不舒服，所以才体息一会儿。

四、မှတ် (词组)

မှတ် 在句子中用来表示确信的揣测，含有“一定是”“肯定是”“必然是”等意思。

如：

၁။ ထွန်းမြင့်သူ့ကိုတောင့်နေမှတ်။

吞敏一定在等着他。

၂။ ငါ့စာအုပ်ကိုသူယူလာမှတ်။

他肯定会拿我的书来。

၃။ ဝေသာကားပြောတတ်တဲ့လူသူမြင်မှတ်။

会讲缅甸话的人肯定是他。

၄။ ကနေ့ညမိုးရွာမှတ်။

今天晚上一定会下雨。

五、……မဆိုထားနဲ့ ……တောင် (连词)

含有“别说是…(就)连…都……”的意思。

例：

၁။ငွေနဲ့ကျောက်မျက်ရတနာတွေကိုယူဘို့မဆိုထားနဲ့ကုလား
အုပ်ကိုတောင်မတွေ့ရဘူး။

别说是拿(偷)钱和宝石，(我)连骆驼
都没有看见。

၂။ပိကင်းကိုရောက်ဘို့မဆိုထားနဲ့လိယန်မြို့ကိုတောင်မ
ရောက်ဖူးဘူး။

别说是上北京，连洛阳市都没到过。

၃။ခင်ဗျားမဆိုထားနဲ့သူတောင်လုပ်တတ်တယ်။

别说是您，连他都会做。

六、မ . . .ဘဲနဲ့ (连词)

含有“明明没有…却…”的意思。如：

၁။မတွေ့ဘဲနဲ့တွေ့တယ်လို့ပြောတယ်။

明明没有看见，却说看见了。

၂။မလုပ်တတ်ဘဲနဲ့လုပ်တတ်တယ်လို့ပြောတယ်။

明明不会做，却说会做。

၃။ကုလားအုပ်ကိုမတွေ့ဘဲနဲ့ညာဘက်မျက်လုံးကန်းတာကို

ခင်ဗျားဘယ်လိုသိသလဲ။

你（明明）没有看到骆驼，怎么知道右眼是瞎的？

七、ဝဝ် (状语助词)

用在名词、代词、短语和句子后面表示比较。

含有“比”的意思，如：

သူ့ဝဝ်အသက်ကြီးတယ်။

比他年龄大。

ငါ့ဝဝ်ဝတယ်။

比我胖。

ကျွန်တော့်ဝဝ်မြန်တယ်။

比我快。

မောင်အေးမောင်ဝဝ်တောတယ်။

比貌埃早。

注：人称代词的最后-一个音节是低平调的，在ဝဝ်前要改成
高降调。

八、ေေ (语气助词)

ေေ 用于祈使句句尾，表示规劝或催促别人去做某
件事，语气比ဝ 重，用于口语，如：

ဝ။မောင်သိန်း၊ ခုသွေ့ဝတမ်းေေ။

貌顶，挑水去！

၂။ . . . ပျောက်တဲ့ကုလားအုပ်ကိုသွားရှာချေ။

... 去找丢失的骆驼去！

九、ဦး (量词)

用于有地位、名望或对比自己年长的人，表示尊重或客气，

如：

ပညာရှိတစ်ဦး 一位学者

ဧည့်သည်တစ်ဦး 一位旅客

ရှေ့နေတစ်ဦး 一位律师

ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦး 一位总理

မိတ်ဆွေတစ်ဦး 一位朋友

十、ကောင် (量词)

动物用量词，用于一切飞禽走兽、鱼类等动物方面，有时

也用于对他人的蔑称或对小孩的称叫。它相当于汉语里的“只”

“头”“匹”“尾”“条”等。如：

ဝက်တစ်ကောင်

ဆိတ်တစ်ကောင်

ကုလားအုပ်တစ်ကောင်

မြွေတစ်ကောင်

ငါးတစ်ကောင်

ကြက်တစ်ကောင်

量词ကောင် 来源于名词အကောင်， 所以往往这样称呼和叙述他人：

ဟေ့ကောင် 对男性的蔑称

ဒီ(အ)ကောင် 这个家伙

ဟို(အ)ကောင် 那个家伙

ကောင်ကလေး 小家伙， 小男孩

ကောင်မလေး 小家伙， 小女孩

ရှင်းချက်

မဟုတ်လား

= မဟုတ်ဘူးလား “不是吗？” “不是...吗”

可以作为一个独立成分放在肯定句或否定句的后边，
表示加重语气， 如：

ကျောင်းတက်ပြီမဟုတ်ဘူး။ 上学了不是吗？

ခင်ဗျားတို့ မြင်တယ်မဟုတ်လား။ 你们不是看见了吗？

ဒါခင်ဗျားပေးတင်တန်မဟုတ်လား။ 这才是您的钢笔吗？

မင်းမတတ်လူးမဟုတ်လား။ 你不会， 不是吗？

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါကြားနားမှုကို ဖတ်ပြီးမှ ပြန်ပါ။

(၁) မင်းစာအုပ်ပျောက်နေသလား။ ရဲဘော်ဆိုင်ကိုခေါ်ပြီး
မေးကြည့်ပါ။

(၂) အရင်တုန်းကကုန်ပစ္စည်းတွေကိုဝန်တင်နှုန်းနဲ့သယ်ရတယ်။
အခုမော်တော်ကားလမ်းပေါက်ပြီပဲ၊ မော်တော်ကားနဲ့
တင်ပို့ကြတယ်။

(၃) ကလေးတစ်စုဟိုနေရာမှာဝိုင်းအုံပြီးဘာကြည့်နေကြသလဲ။
ငါတို့အရပ်မှာအင်မတန်ရှားတဲ့ကုလားအုပ်ကိုကြည့်ကြတာဖြစ်
တယ်။

(၄) ငါ့ရေဒီယိုတစ်လုံးဝယ်မလို့ ပိုက်ဆံစုထားတယ်။

(၅) တော်လှန်နေအကျိုးကိုမိမိရုံမျက်လုံးကိုကာကွယ်သလိုကာကွယ်
ရမယ်လို့ ပါတီကငါတို့ကိုညွှန်ကြားထားတယ်။

(၆) ၂၀ရာစုနှစ်ခွဲအစပိုင်းမှာရုပ်မြင်သံကြားစက် (电视机)
မဆိုထားနဲ့၊ ရေဒီယိုတောင်များများမရှိဘူး။

(၇) နားမလည်ဘဲနဲ့နားလည်တယ်လို့ မပြောနဲ့၊ ရိုးဘားရမယ်။

(၈) ငါတို့အတန်းမှာသူ့ဟာအသက်အငယ်ဆုံးဖြစ်တယ်။ သူ့
ထက်အသက်ငယ်တာမရှိဘူး၊ မဟုတ်လား။

၂။ အောက်ပါဝါကျတွေကိုဖော်ပြပါ။

1、一九八〇年有十五万多名世界各地的旅行者到中国来
游览 (လည်ပတ်ကြည့်ရှု)။ 他们之中有政府的公务人员、学者、
工人、农民、学生和商人。

2、沙漠地区别说树木了，连草都很少。

3、你没有见到小刘，怎么知道他回来了？是小王告诉我的。

4、他买了一台收音机，式样很漂亮。

5、坐在中间的人，就是小陈。小王用手指给我看。(လက်ညှိုးထိုးပြ)

6、请原谅，我错了，请别生气了。

7、你是个老实人，我相信你的话。

၃။ အောက်ပါဝါကျထဲက ကွက်လပ်တွေကို သင့်လျော်တဲ့ စာလုံး
နဲ့ ပြည့်ပါ။

(၁) ကျွန်တော်တို့ ရွာက နွားတစ် _____ ပျောက်သွားတယ်။
(ခု၊ ချောင်း၊ ကောင်)

(၂) သူ့ပြောတာကြားရ _____ ကျွန်တော် သိတာပါ။ (ကြောင့်၊
လို့၊ မို့)

(၃) ဘယ်သူ့ _____ သူ့စိတ်ဆိုးနေသလဲ။ (ကြောင့်၊ လို့၊ မို့)

(၄) ငါမရောက်မချင်း ခဲဘော်တူက ငါ့ကို စောင့်နေ _____
(မယ်၊ တယ်၊ မှာ)

(၅) အိမ်ရှေ့မှာ ကလေးခု _____ ကစားနေကြတယ်။ (ဦး၊
ဘယ်၊ ယောက်)

၄။ အောက်ပါ မေးခွန်းတွေကို ဖြေဆိုပါ။

(၁) ခရီးသည် သူ့ပျောက်သွားတဲ့ ကုလား အုပ်ဟာ ဘယ်လို ကုလား
အုပ်မျိုးလဲ။

(၂) ပညာရှိဟာ ဘာတွေ သွေ့ ရလို့ ကုလား အုပ်ရဲ့ အကြောင်းကို သိရ
သလဲ။

၅။ အောက်ပါ ဝါကျထဲက နှစ် ဝါကျ ဖြည့်ပါ။

..... မဟုတ်လား	ပညာရှိ
..... ကြီးကြီးနဲ့	လှ
..... မှာပဲ	ခေါ်
..... မဆိုထားနဲ့	တိမ်
မ..... ဘဲနဲ့	ခြေရာ

၆။ သတ်ပုံလုပ်ခြင်း။

၇။ လေ့ကျင့်ခန်း (၄) မှာပေးထားတဲ့မေးခွန်းအတိုင်းအမေး

အဖြေစကားပြောလေ့ကျင့်ပါ။

၈။ ဖတ်စာကိုအလွတ်ဆိုပါ။

သင်ခန်းစာ (၁၀)

ပွဲစား

မြန်မာတို့ လက်မှီစီးပွားရေးပုံစံမှာပွဲရုံလုပ်ငန်းဆိုတာရှိပါတယ်။ ကုန်ပစ္စည်းထွက်ရှိတဲ့ဒေသတွေကရောင်းချလိုတဲ့ကုန်ပစ္စည်းတွေကိုမြို့ကြီးတွေကပွဲရုံရှိရာကိုသယ်ယူလာတယ်။ ပွဲရုံမှာရှိတဲ့ပွဲစားကဒီကုန်တွေကိုဝယ်တန်ရာတဲ့လူကိုပြပေးစပ်ပေးတယ်။ ငယ်လိုသူကကြိုက်ဖျားပါကဖျားနဲ့ဝယ်ယူတယ်။ ဒီအရောင်းအဝယ်ဖြစ်ပြန်သွားအောင်မြင်သွားယင်ပွဲစားကရောင်းသူနဲ့ဝယ်သူတို့ ဆီကနှစ်ဦးသဘောတူတဲ့ယူနေကျထုံးစံနှုန်းအတိုင်းပွဲစတောင်းယူလိုက်ပါတယ်။ ပွဲစားတဲ့အတွက်သူ့ကိုပွဲစားလို့ ခေါ်တာပါ။

ပွဲစကတော့ကုန်အစုံအတိအကျအသေးအငယ်ယူနေတဲ့နှုန်းထားကများပြား

လူတစ်ယောက်ပါသွား။ တင်းနဲ့ခြင်ရောင်းရတဲ့ပစ္စည်းမျိုးဆိုယင်တစ်တင်းကိုဝေပြီး၊
တင်အိတ်ကိုပြီးသုဝ ဝယ်သူကပေးရပါတယ်။ ရောင်းသူကငွေသစ်ကို^{၁၀}၊
ဒါမှမဟုတ်တင်းသစ်ကိုပေးရပါတယ်။ ဆီထွက်သီးနှံပြန်ဆန်လိုဟာမျိုး
ကုန်ချိန်ပိသ ၁၁၀၀ကိုပြီး၅၀ ဝယ်သူကပေးရပြီးရောင်းသူကကုန်ချိန်
၁၀၀ကို^{၁၁}ပေးရပါတယ်။

ပွဲစားကဒါသက်သက်မဲ့ကြွားမြတ်ယူတာတော့မဟုတ်ဘူး။
ပွဲရုံကိုကုန်ပစ္စည်းရောင်းစရာရောက်လာယင်ပွဲစားကပထမဆုံးတင်
လာတဲ့ကားခန့်ပွဲရုံတွင်းသွင်းပေးရတဲ့အလုပ်သမားခေါ်ခိုက်ပေးနှင့်ရတယ်။
ပြီးတော့ဒီပစ္စည်းမျိုးကိုဝယ်ယူတန်ရာသွေတွေကိုသတင်း ပေးပြီးရောင်းချ
ပေးပါတယ်။

ဒီလိုလုပ်ရာမှာတစ်ခါတလေတော့ကုန်စေးကကျနေတယ်။ တင်ခါ
တလေတော့ကုန်တူတွေမြို့ကိုပြိုင်ရောက်လာကြလို့ ရုတ်တရက်အရောင်းအဝယ်
မဖြစ်ဘူး။ ဒီလိုအခါမှာကုန်ရှင်ကပွဲရုံမှာစောင့်ဆိုင်းနေရတတ်တယ်။ အဲဒီ
လိုအခါမှာမစောင့်နိုင်ယင်ကုန်ရှင်က "အောက်သုံး" လို့ ခေါ်တဲ့ငွေတချို့ကိုပွဲ
စားဆီကတောင်းပြီးရှာပြန်တယ်။ သူ့ကုန်ရောင်းရပြီကြွားမှတစ်ခါကပြန်
လာပြီးငွေယူတယ်။

လုပ်ငန်းသဘောကအဲဒီလိုရှိနေရာမှာပွဲစားလုပ်သူအတွက်လိုအပ်တဲ့
အရည်အသွေးရှိဖို့ လိုပါတယ်။ တကယ်ပြောရယင်ရောင်းသူကလည်း
သူ့ကုန်ပစ္စည်းကိုစေးအမြင့်ကုံးရချင်တာပါ။ ဝယ်သူကလည်းစေးအရောင်ဆုံး
ရချင်တာပါ။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကြားမှာပွဲစားလုပ်သူကမူမူတတဖြစ်အောင်ကြိုး
စားလုပ်ပေးသူပါပဲ။ ဒါကြောင့်ပွဲစားမှာနှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးပဲ့ယုံကြည်ကိုးစား
မှုကိုရရှိအောင်သိက္ခာရှိရပါတယ်။ မျှမျှတတသဘောထားရပါတယ်။ ပြီး